

Rune Hylby
Roskildevej 581
Snekkerup
4174 Jystrup

02. JULI 2024

TILLADELSE TIL FORBERING AF FYSISKE FORHOLD I DET OFFENTLIGE VANDLØB 64D, TILLØB TIL GUNDSLEV Å - UDLÆGNING AF SKJULESTEN OG GYDEGRUS

Vandløbsmyndigheden i Guldborgsund Kommune har den 21. april 2024 modtaget jeres ansøgning om at udlægge gydegrus og større sten til brinksikring og fiske-skjul i det offentlige vandløb 64D (Tilløb til Gundslev Å).

Projektet forløber i en strækning på det offentlige vandløb 64D fra vandløbsstation 2602 – 3088 (se oversigtskort).

Formålet med projektet er at skabe yderligere miljøforbedringer for fisk og øvrige fauna i vandløbet, samt øge biodiversiteten, uden at vandledningsevnen berøres væsentligt.

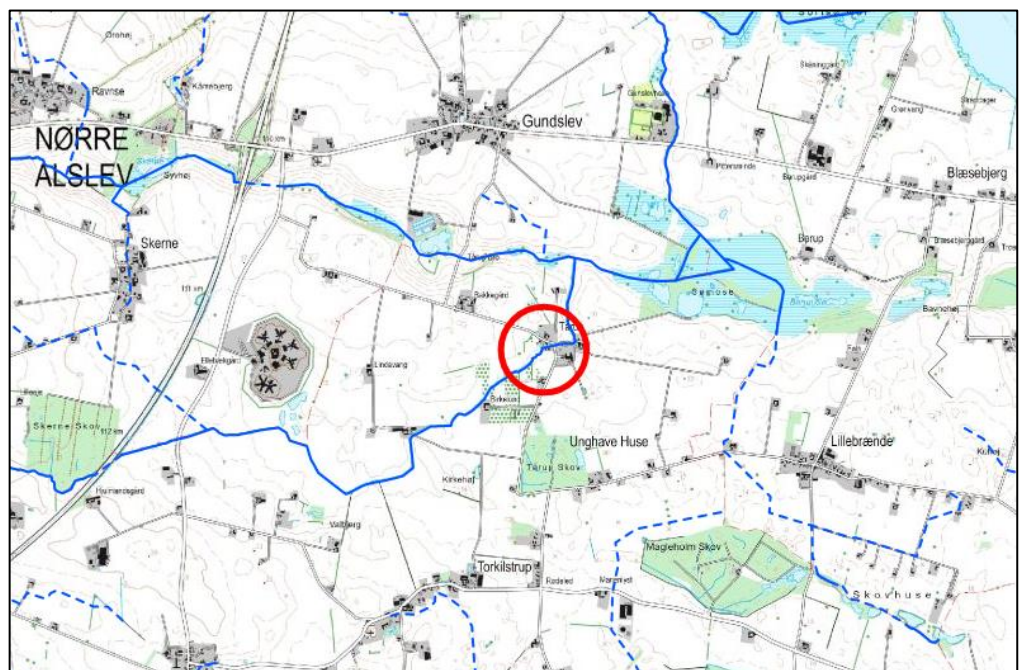
GULDBORGSUND KOMMUNE

CENTER FOR TEKNIK & MILJØ
NATUR & MILJØ
PARKVEJ 37
4800 NYKØBING F.
TLF +45 25182661
WWW.GULDBORGSUND.DK

SAGSNR. 24-007087
SAGSBEHANDLER:
LYNDSEY SAMANTHA NØRRE-
GÅRD CRAFT
MOB +45 54732007
LYSC@GULDBORGSUND.DK

CVR NR. 29 18 85 99

TELEFONTIDER
MAN – ONS KL. 9.00 – 11.00
TORS KL. 14.00 – 16.00
FRE KL. 9.00 – 11.00

Billede 1: Oversigtskort over projektstrækningen. Placeringen af projektet er markeret med rød cirkel

Billede 2: Oversigtskort over projektstrækningen

Afgørelse

Vandløbsmyndigheden i Guldborgsund Kommune giver hermed tilladelse til at udlægge gydegrus og skjulesten i Tilløb til Gundslev Å, KVL 64D. Tilladelsen er givet jævnfør vandløbslovens¹ § 17, samt på følgende vilkår:

1. Der må lægges gydegrus og skjulesten i Tilløb til Gundslev Å, KVL 64D på vandløbsstrækningen st. 2602 – 3088, i alt 486 meter.
2. Gydegrus og skjulesten lægges oven på eksisterende vandløbsbund og som beskrevet i projektansøgningen.
3. Gydebanker og skjulesten må ikke blokere for drænudløb.
5. Vilkår stillet i § 3 dispensationen af den 18. juni 2024 skal overholdes.
6. Vandløbsmyndigheden skal skriftlig orienteres om, at projektet er udført senest én måned efter færdiggørelsen af projektet. Orienteringen sendes til e-mail vandlob@guldborgsund.dk.

Denne godkendelse offentliggøres ved annoncering på Guldborgsund Kommunes hjemmeside www.guldborgsund.dk **den 2. juli 2024**, med 4 ugers klagefrist. Godkendelsen kan først udnyttes, og anlægsarbejdet må først påbegyndes, når klagefristen er udløbet og eventuelle klager knyttet til projektet er behandlet af Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. vandløbslovens § 82 stk. 8.

Tilladelsen skal være benyttet inden for 3 år, fra den udstedte dato, ellers fratæller den.

Begrundelse for afgørelse

I afgørelsen, har vandløbsmyndigheden vurderet at projektet ikke vil påvirke afvandingen af området væsentligt, da faldforholdene er gode. Det gennemsnitlige fald på projektstrækningen er på 2,8 ‰.

Yderligere har vandløbsmyndigheden lagt vægt på at projektet har til formål at

¹ LBK nr.1217 af den 25/11/2019: Bekendtgørelse af lov om vandløb

skabe miljøforbedringer for fauna og flora i vandløbet, og derved hjælpe til at vandløbet opnår sin miljømålsætning i statens vandområdeplaner 2021 – 2027.

Udlægning af skjulesten ændrer ikke mærkbart på vandledningsevnen, men giver vandløbet større variation, der grundet den større turbulens og kontakt med luften, vil ilte vandet. Det bedre iltede vand vil give bedre levevilkår for ørred og invertebrater, samt øge vandløbets økologiske evne til at nedbryde organisk materiale. Yderligere vil de større skjulesten bruges til brinksikring, hvilket sikrer mod udskridninger af brinken. Sikringen er hovedsageligt en sikring af vandløbets afvandingssevne, men udskridninger giver også ofte en puls af fint suspenderet materiale, der når det atter udfælder, potentielt kan kvæle ørredæg og invertebrater i de nyanlagte gydebanker.

Derudover ønsker Guldborgsund Kommune at bidrage til frivillige projekter der forbedrer miljøet og sikrer biodiversiteten i kommunen.

Sagens indhold

Beskrivelse af projektet

Gundslev Å- systemet er et af de største vandløbssystemer på Nordfalster med et meget stort potentiale. Alligevel er der meget langt til opnåelse af god økologisk tilstand på projektstrækningen. I 2022 blev der på projektstrækningen registreret 11 gydegravninger af havørred, og i vinteren 2023–24 blev der observeret gydeaktivitet.

Der mangler dog variation i vandløbet, og der er derfor på projektstrækningen et behov for både gydesubstrat i form af gydebanker, samt skjulesten og sten til sikring af brinken.

Der vil blive anlagt 10 gydebanker á 5 meters længde på den knap 500 m strækning – i alt 13 m³, idet vandløbet på denne strækning har en bundbredde på ca. 1-1½ meter. Udlægningen af gydegrus sker jævnfør DTU Aquas vejledning "Sådan laver man en gydebanke"².

Gydegruset består af en stenblanding på 85 % nøddesten (Ø 16-32 mm) og 15 % singels (Ø 32-80 mm). Gydegruset lægges oven på vandløbsbunden med en tykkelse på ca. 20 cm. Stuvningszonen kontrolleres på udvalgte gydebanker via "Stokkemethoden" som også er beskrevet i DTU Aqua vejledning. Hver gydebanke vil højst stuve vandstanden 5 cm ved gydebankens begyndelse (opstrøms) og opstuvningszonen maksimalt vil være ca. 17 meter i opstrømsretning (5 cm ved gydebankens begyndelse, 2½ cm opstuvning 10 meter opstrøms, og udlignet ca. 17 meter opstrøms).

Mellem gydebankerne udlægges spredte større sten (300-600 mm) på strækningen. Disse sten skal primært fungere som skjulesten for fisk og smådyr, men skal også bidrage til at sikre brinken mod nedskridning. Der udlægges 1-2 sten pr. løbende meter bred, i alt ca. 22 m³. De største sten, Ø 500-600 mm, udlægges langs kanten således, at brinken og skråningsanlægget sikres mod nedskridning. Desuden udlægges sten, Ø 300-500 mm i strømrønden, hvilket vil forøge den fysiske variation og sikre skjul for ørreder, samt levesteder for invertebrater.

En øget fysisk variation er vigtig for vandløbet, da den giver mulighed for flere typer specialiserede invertebrater og dermed øger biodiversiteten og mulighed for målopfyldelse.

Udlægning af skjulesten påvirker ikke vandløbets vandafledningsevne jf. anbefalinger fra DTU Aqua.

² "Sådan laver man en gydebanke", DTU 2015: <https://vimeo.com/110116920>

Målsætning jf. vandområdeplanerne

Tilløb til Gundslev Å, KVL 64D er målsat i Vandområdeplanerne 2021-2027 til at skulle opnå god økologisk tilstand. Den aktuelle tilstand er moderat økologisk tilstand.

Udgifter

Udgifterne i forbindelse med projektet afholdes primært af Grusbanden.

Guldborgsund Kommune bidrager til projektet ved at stille maskiner til rådighed, hvis behovet skulle opstå.

Lodsejeraccept

Følgende matrikler er bredejere på projektstrækningen:

- Ejerlav: Tårup By, Eskilstrup
- Matrikelnummer: 6c, 6b, 7b, 32, 42c, 42a, 17c, 7000b

De fleste lodsejere har enten meldt positivt tilbage, eller har ingen holdning til projektet.

Tidsplan

Projektet ønskes udført sensommeren 2024, således at forholdene er optimale.

Høring

Projektet har været sendt i 4 ugers offentlig høring ved annoncering på kommunens hjemmeside den 13. maj 2024, samt sendt til bredejere og høringsberettigede myndigheder og organisationer.

Guldborgsund Kommune har ikke modtaget kommentar til projektet i høringsperioden.

Anden lovgivning

VVM-screening

Projektet er omfattet af bilag 2, nr. 10f "Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb" i Miljøvurderingsloven³. Kommunen har screenet projektet i henhold til lovens § 21. På baggrund heraf er det konkluderet, at der ikke er behov for at udarbejde en miljøkonsekvensrapport for at gennemføre projektet, da vandløbsprojektet ikke anses for at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Afgørelsen blev annonceret den 13. maj 2024 med efterfølgende 4 ugers klageperiode. Der er ikke indkommet klager.

Naturbeskyttelsesloven

Tilløbet til Gundslev Å, KVL 64D er beskyttet jf. Naturbeskyttelseslovens⁴ § 3 og en ændring af den nuværende tilstand kræver en § 3-dispensation, som skal søges separat.

Dispensationen er givet den 18. juni 2024.

---

³ LBK nr. 4 af 03/10/2023: Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

⁴ LBK nr. 1392 af 04/10/2022: Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse

Vurdering af projektets påvirkning af Natura 2000-område

Nærmeste Natura 2000-område er beliggende ca. 5 km fra projektet. Det er N168, Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund, Habitatområde 147.

Med denne afstand til Natura 2000-området, vurderes projektet ikke at påvirke Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag væsentligt. Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området fremgår af vedlagte bilag.

Vurdering af projektets påvirkning af bilag IV-arter

Center for Teknik & Miljø foretog søgning i Danmarks Miljøportals Naturdatabase den 07. maj 2024 på og omkring arealet. Der er ikke registreret nogle Bilag IV- eller beskyttede arter.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet via Klageportalen, som findes på forsiden af www.naevneneshus.dk.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er offentliggjort. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Ønsker du at klage, skal der betales et gebyr på 900 kr. som privatperson og som virksomhed eller en organisation, skal der betales 1.800 kr. i gebyr.

Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Du kan finde yderligere vejledning om gebyrordningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/vejledning.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

De klageberettigede er dem afgørelsen er rettet til og dem, der måtte antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald, samt visse organisationer.

Vandløbsmyndigheden informerer hvis andre klager over denne afgørelse. Hvis der bliver klaget, må du ikke udnytte godkendelsen før sagen er afgjort i Miljø- og Fødevareklagenævnet, medmindre nævnet bestemmer andet.

Yderlige spørgsmål til projektet kan rettes til vandløbsmedarbejder Lyndsey Nørregård Craft på mail lysc@guldborgsund.dk, eller via telefon 54732007.

Med venlig hilsen

Lyndsey Samantha Nørregård Craft
Biolog/Vandløbsmedarbejder

Guldborgsund Kommune er underlagt Persondataforordningen. Vi skal derfor give dig en række oplysninger om vores behandling af personoplysninger og dine rettigheder som registreret. Du kan læse mere herom på www.guldborgsund.dk/oplysningspolitik. I fysiske breve er indholdet vedlagt.

SIDE 6/7

En kopi er sendt til:

- Ansøger
- Lodsejer
- Danmarks Naturfredningsforening (lokalafdeling)
- Danmarks Sportsfiskerforening
  - Hovedpostkasse
  - Regionalt team
- Naturstyrelsen Storstrøm
- VKST a/s
- Museum Lolland-Falster
- Kystdirektoratet
- Fiskeristyrelsen Øst

Natura 2000-område nr. 175 Horreby Lyng og Listrup Lyng (H154, H252)

Natura 2000-området har et areal på ca. 700 ha og udgøres af skovene Hannenov og Ovstrup skove og de to moser, henholdsvis Horreby Lyng og Listrup Lyng, der også kaldes for Borremosen. Moserne er dannet som højmoser, hvor tørvemosser er vokset ind over en afløbsløs sø, der er opstået i en istidslavning. I moserne har der fundet tørvegravning sted bl.a. under 2. verdenskrig, hvilket har resulteret i dannelsen af flere søer. Moserne ligger med en indbyrdes afstand på ca. 3,5 km.

Udpegningsgrundlag for habitatområde H154 Horreby Lyng		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) *Højmose (7110) Nedbrudt højmose (7120)	Hængesæk (7140) *Avneknippemose (7210) Rigkær (7230) *Skovbevokset tørvemose (91D0) *Elle- og askeskov (91E0) * angiver prioriteret naturtype
Arter:	Stor kærguldsmed (1042)	Bredøret flagermus (1308)

Udpegningsgrundlag for habitatområde H252 Listrup Lyng		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140) Brunvandet sø (3160) *Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410) Hængesæk (7140) Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Ege-blandskov (9160) *Skovbevokset tørvemose (91D0) *Elle- og askeskov (91E0) * angiver prioriteret naturtype
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	Stor kærguldsmed (1042)

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F124 Listrup Lyng		
Arter:	Rørdrum (ynglende) Rørhøg (ynglende)	Trane (ynglende)

Ansøgning om udlægning af Gydesubstrat og sten til sikring af brinken og skjul ved i tilløb til Gundslev Å, st. 2602-3088.

Undertegnede skal hermed på vegne af Guldborgsund Lystfiskerforening og Den sjællandske Grusbande, ansøge om tilladelse til udlægning af gydesubstrat, sten til sikring af brink og skjul i et tilløb til Gundslev Å, som har sit udløb i Sortsø Gab/Grønsund.

Tilløbet til Gundslev Å er på projektstrækningen et offentligt vandløb og omtalt i "Tillæg til regulativ for Gundslev Å, Amtsvandløb nr. 11 og 12 på Falster (64D, 11F)" fra 23. april 2001. Det oprindelige regulativ, godkendt den 24. juni 1997, er fortsat gældende i det omfang, regulativbestemmelserne ikke ophæves eller ændres af tillægsregulativet.

Gundslev Å nedstrøms Tårup Skovvej, vinter 2024.

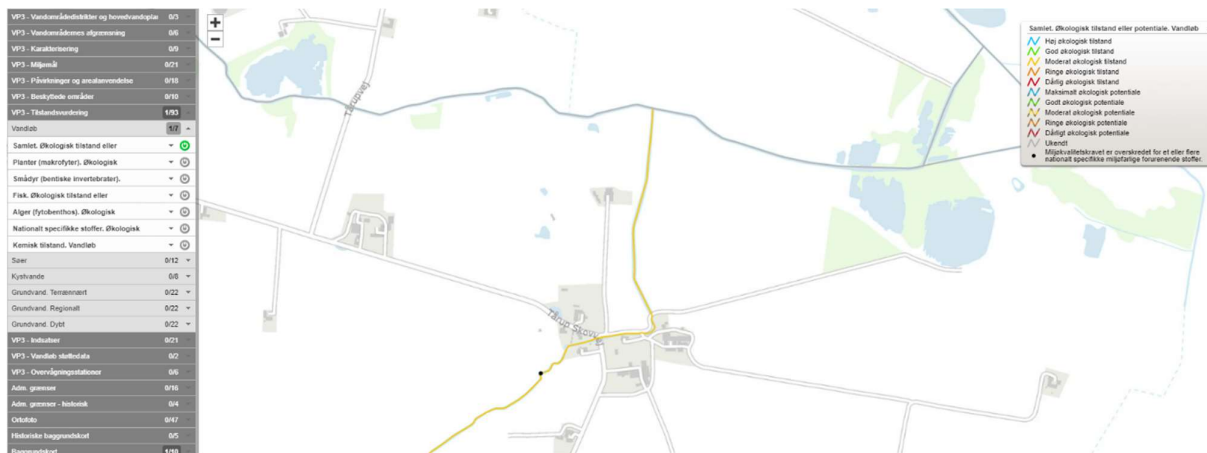
Vi ønsker at forbedre de fysiske forhold ved udlægning af gydesubstrat, samt sten på en nøje udvalgt strækning, hvor faldforholdene er gode, og hvor der, på baggrund af disse, ikke er nogle vandafledningsproblemer.

Lodsejere på strækning er, -matrikel 17c, Jimmi Johansen, -matrikel 6b, Peter Graff, -matrikel 32, Helle Kirdorf, -matrikel 7b, Marianne og Frank Giannini, -matrikel 6c, Oda og Lars Jørgensen, samt ikke mindst -matrikel 42a og 42c, Guldborgsund Kommune.

Projektets formål:

Formålet med dette projekt er at skabe yderligere miljøforbedringer for fisk og øvrige fauna i vandløbet uden at vandafledningsevnen berøres væsentligt, da den nøje udvalgte strækning har et godt fald. Samtidig vil vi sikre brinkerne mod nedskridning med udlægning af kant- og skjulesten således, at ørredyngel og invertebrater kan finde skjul og føde. Vi ønsker, at vandløbet skal kunne fungere som gyde- og opvækstvandløb for ørreder med god økologisk tilstand.

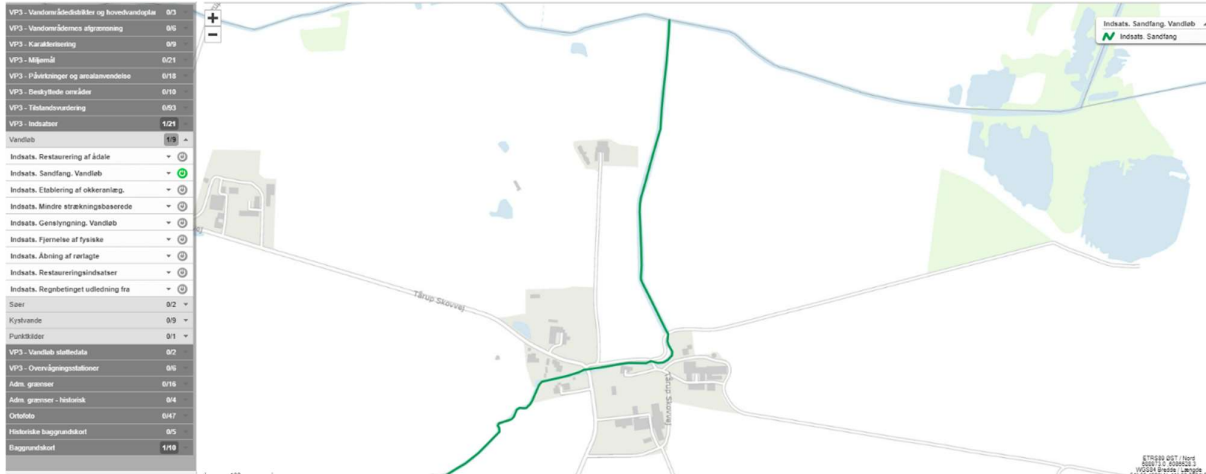
Miljøtilstanden i tilløbet til Gundslev Å er moderat økologisk tilstand

Ifølge Novana er der moderat økologisk tilstand i tilløbet til Gundslev Å (vandområde o8107) på projektstrækningen.

Miljømålet for tilløbet til Gundslev Å er god økologisk tilstand

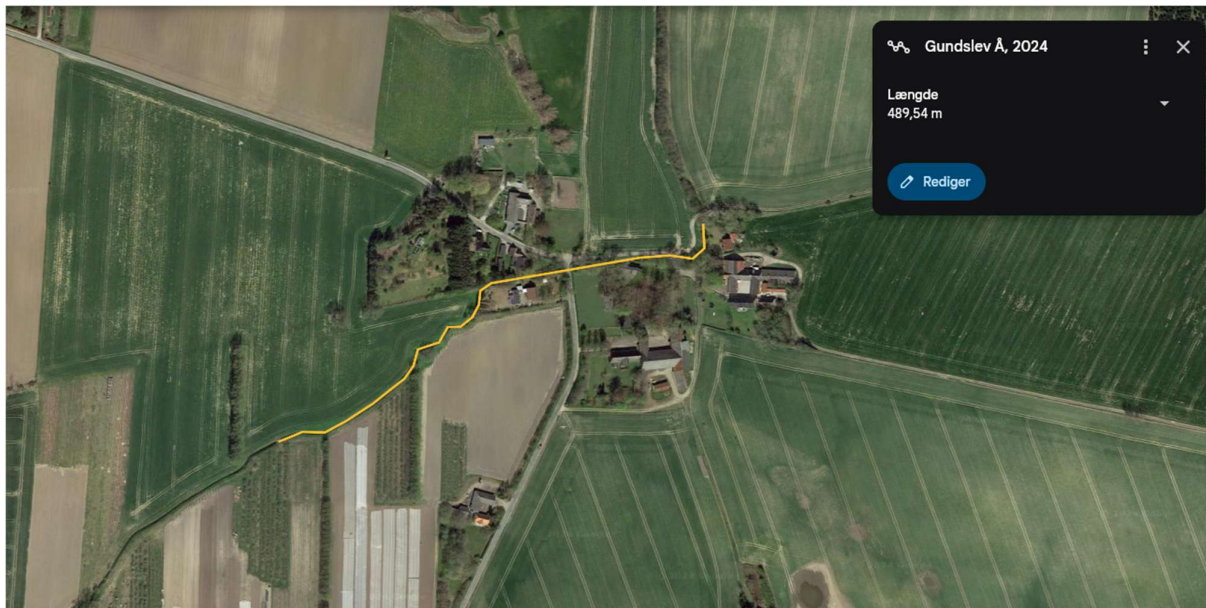
Med implementering af Vandrammedirektivet skal Gundslev Å efter 2027 opfylde miljømålet god økologisk tilstand.
Ifølge Miljøgis drejer det sig om etablering af sandfang for at opnå miljømålet på projektstrækningen.

På projektstrækningen skal der ifølge Novana etableres et sandfang

Projektets Lokalitet:

Tilløbet (11F) til Gundslev Å's hovedløb har en samlet længde på 3575 m og vi ønsker at restaurere strækningen st. 2602-3088.

Kort over projektstrækning, st. 2602-3088

På den pågældende strækning af Gundslev Å, løber vandløbet dels ved bynære arealer langs mindre parceller i Tårup, dels langs dyrkede marker.

Projektstrækningen begynder ved bro (st. 2602) opstrøms Tårup By og stopper ved bro (st. 3088) i Tårup By ca. 500 meter inden udløbet i Gundslev Å (12F).

Bundbredden på projektstrækningen varierer meget, idet vandløbet både løber lysåbent, hvor bundbredden er lille og skønnes at være 1 meter og andre steder løber i et beskyttet forløb, hvor bundbredden er 2 meter.

På projektstrækningen er faldforholdene fornuftige til ekstremt gode.

3.1 Teoretiske dimensioner og fald for tilløb til Gundslev Å, 11F:

Station m	Bundkote m	Fald ‰	Bundbredde m	Anlæg
		2,5	0,70	1,00
2602	5,58			
		2,8	1,00	1,00
2940	4,65			
		7,8	1,00	1,00
3030	3,95			
		13,1	1,00	1,00
3095	3,10			
		6,1	1,00	1,00
3570	0,18			
		30,0	1,00	1,00
3575	0,03			

Faldforhold og bundbredde på projektstrækning, st. 2850-3500.

Gundslev Å vedligeholdes en gang årligt, og vedligeholdes ud fra de strømrønde bredder, der er nævnt i ovenstående dimensioner for bundbredden på den pågældende strækning.

I regulativet er således beskrevet, at på projektstrækningen skal grøden skæres i bredder på 100 cm.

Ligeledes er der beskrevet i regulativet, hvordan grøden skal skæres, idet det tilstræbes at skære i en dynamisk-geometrisk skikkelse med variation i vandløbets profil.

5. VEDLIGEHOVELDELSE.

- 5.1 Vedligeholdelsen skal ske på basis af vandløbenes nuværende dynamisk-geometriske skikkelse, med variation i vandløbenes profiler.
- 5.4 Vandløbene er på alle strækninger, jf. regionplanens bilag 1 (juni 1994), målsat som karpefiskevand, målsætning B3.
- 5.5 Vandløbsmyndigheden har, med udgangspunkt i nærværende regulativs redegørelse, besluttet, at vedligeholdelsen af de enkelte vandløbsstrækninger skal udføres således, at vandløbets fysiske tilstand er i overensstemmelse med de krav, den målsatte anvendelse stiller hertil. Vandløbsmyndigheden har i konsekvens heraf besluttet følgende vedligeholdelsesprincipper:

Det er videre beskrevet i regulativet, at tilløbet til Gundslev Å (11F) skal grødeskæres en gang om året.

5.5.1 Grødeskæring m.m.

Tilløb til Gundslev Å, (11F): Der foretages grødeskæring 1 gang årligt om efteråret.

I år med ekstraordinær stor grødevækst kan der på kritiske strækninger efter vandløbsmyndighedens skøn iværksættes flere grødeskæringer.

På baggrund af vandløbenes aktuelle tværprofiler og faldforhold skal grøden skæres i hele den i henhold til punkt 3.1 og 3.2 værende bundbredde.

Ligeledes er det beskrevet i regulativet, at bredvegetationen skal beskæres/slås i efteråret.

5.5.2 Bredvegetation.

Ved grødeskæring i forsommeren foretages ingen beskæring af vegetationen på vandløbskråningerne. Dog fjernes nedhængende vegetation, der måtte være til gene for vandføringen i vandløbets strømrønde.

Ved grødeskæring om efteråret slås vegetationen på vandløbskråningerne.

Der vil kunne forekomme beskæring af græs- og urtevegetationen i forbindelse med etablering af træbevoksninger samt bekæmpelse af brændenælder, rød hestehov m.fl.

Træer og buske langs vandløbet beskæres, retableres og udtyndes efter vandløbsmyndighedens skøn, således at de ikke er til gene for vandføringen i vandløbets strømrønde og således at den skyggegivende effekt bevares.

Der er enkelte steder gydesubstrat på projektstrækningen og der er observeret gydeaktivitet i Gundslev Å på projektstrækningen i en sporadisk årrække, senest i vinteren 2023-24.

I 2022 blev der på projektstrækningen foretaget en systematisk gennemgang af gydegravningerne, og der blev på projektstrækningen registreret 11 gydegravninger af havørreder (bilag).

Gundslev Å-systemet er et af de største vandløbssystemer på Nordfalster med et meget stort potentiale. Ikke desto mindre er der meget langt til opnåelse af god økologisk tilstand på projektstrækningen, hvilket er baggrunden for projektet.

DTU Aqua, der undersøger Gundslev Å i forbindelse med Fiskeplejen har følgende vurdering af Gundslev Å på projektstrækningen, hvor man i 2020 undersøgte bestandstætheder i selve Tårup by, hvor også forholdene er tilnærmelsesvis fornuftige.

Tårup Bæk
(4)

Er på den nederste del ved Tårup et glimrende ørredvandløb med en god vandstrøm og en gruset og stenet bund. Her fandtes i lighed med tidligere en god bestand af ørredyngel, som nu opfylder ørredindeksets krav til høj økologisk tilstand. Længere opstrøms indtil Blichersvej er der imidlertid generelt dårlige forhold for ørred. Samtidig findes her et betonstyt, som forhindrer opgang til en ellers pæn strækning mellem

Vandløbets navn
og st. nr. på bilag 1

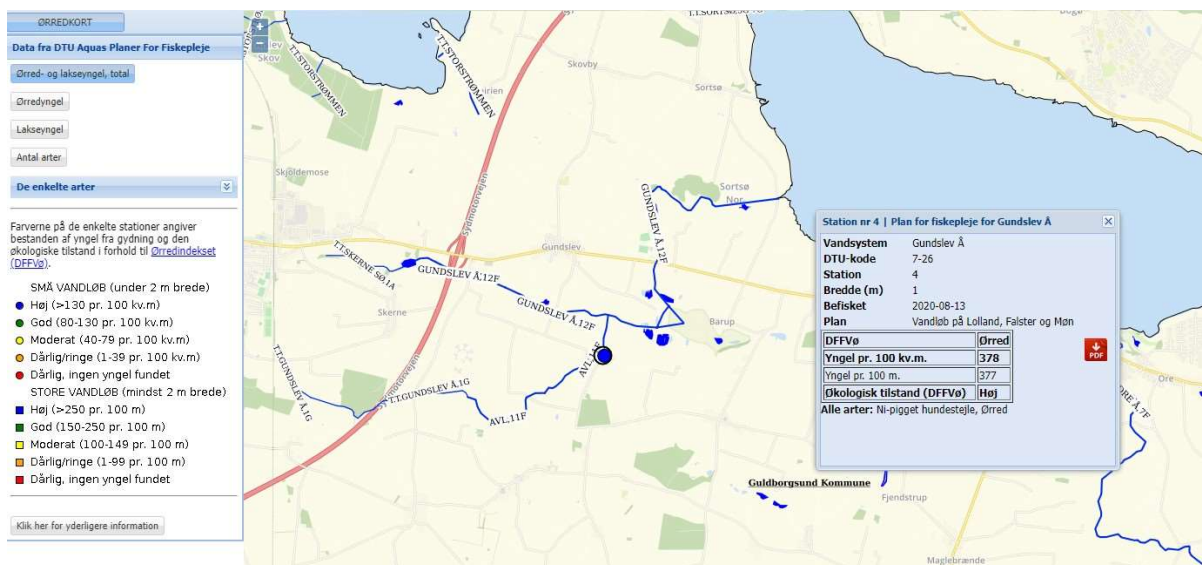
Bedømmelse

Udsætningsmateriale
og antal

Tårup Bæk
(4) fortsat

vejen og motorvejen, der dog har meget ringe vandføring i sommerperioden.
Lgd.: ca. 4,5 km, br.: 1,1 m, dybde 5-20 cm.
Intet udsætningsbehov.

Under DTU Aqua's seneste besøg på projektstrækningen viste bestandsanalysen fine tætheder af ørreder på strækningen (st. 4).

Undersøgelsen i 2020 blev foretaget i Tårup by, hvor der er en række velfungerende gydebanker. Umiddelbart tilfredsstillende og fint, men der er ikke altid analogi mellem yngelforekomster og en bestand af ørreder, idet variationen i vandløbet spiller en stor rolle i forhold til antallet af ørreder, der rent faktisk overlever fra yngel til 1-årsfisk (ørredsmolt). Af samme årsag udsættes 3000 stk. ørredsmolt i udløbet af Gundslev Å.

Projektet skulle gerne sikre, at der i fremtiden kommer en naturlig bestand på projektstrækningen og at de fine yngelforekomster også overlever til smoltstadiet, og siden bidrager til en selvreproducerende ørredbestand.

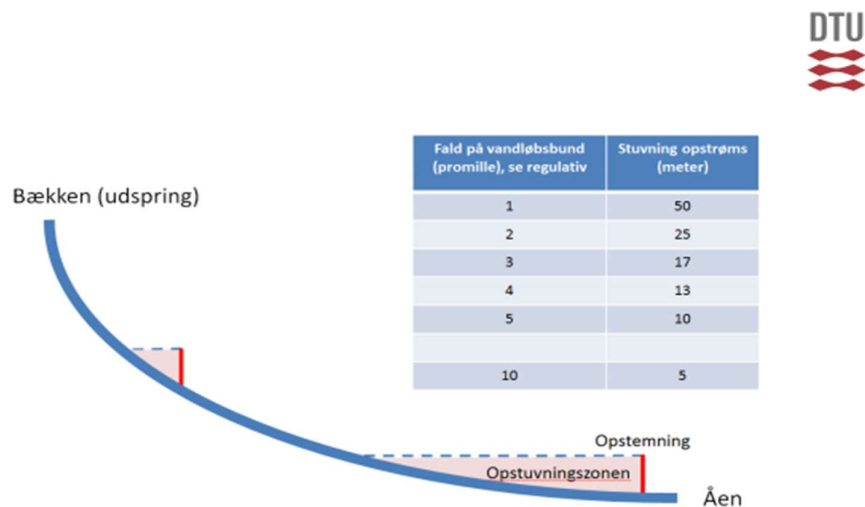
Beskrivelse af projektforslaget

Projektforslaget indebærer følgende ændringer i Gundslev Å.

På projektstrækningen er der behov for både gydesubstrat og der er behov for udlægning af primært skjulesten og sporadisk sten til sikring af brink.

Der anlægges her 10 gydebanker á 5 meters længde på den ca. 500 meter lange strækning, i alt 13 m³, idet vandløbet på denne strækning har en bundbredde på ca. 1-1½ meter. Gydebankerne består af gydesubstrat, der lægges i et tæppe på ca. 20 cm. Gydesubstratet består af 15% singels (ø 32-80 mm) og 85% nøddesten (ø16-32mm).

Gydebankerne vil blive udlagt ifølge vejledningen fra DTU Aqua: "Sådan laver man en gydebanke", se: <https://vimeo.com/110116920>.

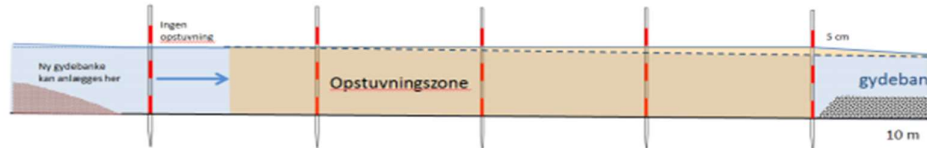

Figur 7
Beregning af opstuvningszonens længde i vandløb med forskelligt fald på vandløbets bund. Effekten af opstuvning er længst i vandløb med ringe fald. Tabellen viser opstuvningszonens længde ved en opstuvning på 5 cm. Opstuvningszonen vil være dobbelt så lang, hvis man laver en opstuvning på 10 cm.

Figur 8

En landmålerstok med afsatte mærker for den ønskede vandstand er et simpelt og godt redskab til at sikre sig, at vandstanden holdes på det ønskede niveau.

Her er der sat en plastikstrip ved vandstanden inden restaureringen og en anden strip 5 cm over, som markerer den aftalte opstuvning ved en gydebanke.

Figur 9

Principskitse for, hvordan man vha. landmålerstokke med markeringer af vandstandsforholdene kan sikre sig, at man ikke påvirker opstrøms beliggende områder, når man udlægger en eller flere gydebanker.

Udlægningen vil blive kontrolleret vha. "stokkemethoden" på udvalgte gydebanker således, at det er fuldt gennemsigtigt, at hver gydebanke højst vil stuve vandstanden 5 cm ved gydebankens begyndelse (opstrøms) og at opstuvningszonen maksimalt vil være ca. 17 meter i opstrøms retning (5 cm ved gydebankens begyndelse, 2½ cm opstuvning 10 meter opstrøms, og udlignet ca. 17 meter opstrøms).

Projektstrækning nedstrøms Tårup Skovvej (tv) og opstrøms Tårup Skovvej (th).

Mellem gydebankerne udlægges spredte større sten (300-600 mm) på strækningen. Disse sten skal primært fungere som skjulesten for fisk og smådyr, men skal også bidrage til at sikre brinken mod nedskridning. Der udlægges 1-2 sten pr. løbende meter bred, i alt ca. 22 m³. De største sten, Ø 500-600 mm, udlægges langs kanten således, at brinken og skråningsanlægget sikres mod nedskridning. Desuden udlægges sten, Ø 300-500 mm i strømrønden, hvilket vil forøge den fysiske variation og sikre skjul for ørreder, samt levesteder for invertebrater.

En øget fysisk variation er vigtig for vandløbet, da den giver mulighed for flere typer specialiserede invertebrater og dermed øger biodiversiteten og mulighed for målopfyldelse. Udlægning af skjulesten påvirker ikke vandløbets vandafledningsevne jf. anbefalinger fra DTU Aqua.

Projektstrækning med jævnt fald (2,8 ‰) og med en enkelt gydebanke (th).

Note til udlægning af sten i vandløb:

Udlægning af skjulesten og sten til brinksikring vil bidrage til at overbrede vandløbsstrækninger indsnævres således at vandhastigheden nær bunden øges. Dette vil bidrage til at holde vandløbet fri for sand og fine sedimenter.

Efter udlægning af groft materiale vil vandløbets selvrensende evne være væsentligt forbedret. Det vurderes at tiltaget på sigt vil føre til en forbedring af afvandingsforholdene, da behovet for oprensninger reduceres.

Skjulestenene vil skabe varierede strømningsmønstre og bidrage til at holde gruset fri for sand. Erfaringsmæssigt medfører udlægning af skjulesten ikke vandspejlshævninger, da stenene fylder en relativt lille del af det vandførende tværsnit og der i øvrigt hurtigt vil erodere dybere strømrønder rundt om stenene, så det vandførende tværsnit bevares. Trods dette vil

der være en risiko for at stenene kan samle grene mv., der driver med strømmen, og dermed potentielt give anledning til lokale vandspejlshævninger, der dog ofte vil være af kortere varighed og mest udprægede ved lave vandføringer.

Det anbefales i fremtiden, at vedligeholdelsen på projektstrækningen sker med håndredskab, samt at brinkerne ikke slås på den nederste meter af skråningsanlægget således, at der efterlades udhængende vegetation for både at give skygge, samt efterlade skjul i vinterhalvåret, hvor ørredbestanden er særlig sårbar overfor manglende skjulemuligheder.

Projektstrækning, hvor Gundslev Å løber med et fald på 13 %.

Økonomi

Som tidligere nævnt, er projektstrækningen udpeget i Vandplanerne og betegnes her, -DK Vandområde ID: o8107, EU Vandområde ID: DKRIVER2586, AVL, 11F.

Vandområdet strækker sig over i alt 1520 meter.

I forbindelse med udpegningen er det Guldborgsund Kommunes opgave at sikre miljømålet for vandområdet, hvorfor Guldborgsund Kommune deltager aktivt i netop opfyldelsen af dette.

Projektstrækningen omtalt i denne ansøgning gælder derfor kun en mindre del af vandområdet og således er det Guldborgsund Kommune, der som ansvarlig myndighed, varetager hele Vandområdet inklusiv den ansøgte projektstrækning.

Ikke desto mindre, vil vi med dette projekt sikre, at processen omkring målopfyldelsen påbegyndes nu, og derefter kan Guldborgsund Kommune træde til senere med resten af vandområdet.

Guldborgsund Kommune bidrager dog allerede med maskinkraft i det omfang, det skulle blive nødvendigt således, at de frivillige blot skal rette gydebankerne til og lægge sten til brinksikring og skjul netop dér, hvor stenene giver den største effekt.

Projektet søges finansieret af Gruspuljen, der er lystfiskernes bidrag gennem Fiskeplejen. Indkøb af ca. 13 kubikmeter gydesubstrat inkl. levering til en samlet værdi af ca. 9.000.- kr (ekskl. moms).

Indkøb af ca. 22 kubikmeter skjulesten inkl. levering til en samlet værdi af ca. 15.000.- kr (ekskl. moms).

Pris i alt for projektet, beløber sig til 24.000.- kr (ekskl. moms).

Udlægningen vil ske ved hjælp af engagement fra "de frivillige" fra Guldborgsund Lystfiskerforening og Grusbanden.

Vi forventer, sten og gydesubstrat kan lægges direkte i vandløbet fra lastbil ved levering. Hvis det modsatte skulle være tilfældet, vil Guldborgsund Kommune hjælpe med til at lægge gydegruset ned i vandløbet, samt deltage med maskinkraft til fordeling af skjulesten langs vandløbet.

Forhåndstilladelse fra Lodsejer.

Vi har haft en fin dialog med lodsejerne og har desuden haft en god dialog med Guldborgsund Kommune, og her ser man også positivt på projektet, ikke mindst på baggrund af det lokale frivillige initiativ, samt det faktum, at der er blevet registreret gydeaktivitet på strækningen, som dog ikke endnu lever op til miljømålet, -god økologisk tilstand.

Det er vigtigt for os at pointere, at når vi er færdige med projektet, vil vi naturligvis respektere den private ejendomsret og vil ikke komme i området med undtagelse af den årlige registrering af gydebanker og i forbindelse med bestandsanalyser ved hjælp af elektrofiskeri, som danner grundlag for vurderingen af, projektets effektivitet har været som ønsket eller der er yderligere behov i vandløbssystemet som f.eks. fjernelse af faunaspærringer.

Disse bestandsanalyser er vigtige og vi vil foretage en før-undersøgelse og senere, når projektet er udført, -også en efter-undersøgelse.

Undertegnede og samarbejdspartnere vil under udførelsen af projektet, gøre sig store anstrengelser for at undgå at beskadige brinkerne og skråningsanlægget mest muligt, hvorfor vi vil søge at bruge måtter til udlægning, hvis ikke entreprenøren kan lægge grus og sten direkte i vandløbet. Ligeledes har vi garanteret, at lodsejerens dræn ikke beskadiges, idet vi under udførelsen, vil tage hensyn til de dræn, der er omtalt i regulativet

Tidshorisont

På vegne af Guldborgsund Lystfiskerforening og Grusbanden, vil vi gerne have udført projektet i sensommeren 2024.

I denne periode er der normalt tørt og forholdene for at færdes med maskiner/trillebører er normalt gode. Samtidigt er det også vigtigt at projektet udføres inden der er optræk af gydende havørreder.

Med venlig hilsen,

Guldborgsund Lystfiskerforening

v/formand,
Thomas P. Jensen
Nykøbingvej 44
4850 Stubbekøbing
tlf. 50 71 85 12
E-mail: formandgslf@gmail.com

**Den sjællandske Grusbande,
Vand- og fiskepleje,**

v/bandleder.
Rune Hylby,
Roskildevej 581,
Snekkerup,
4174 Jystrup,
tlf. 25364280,
mail: runehylby@gmail.com.